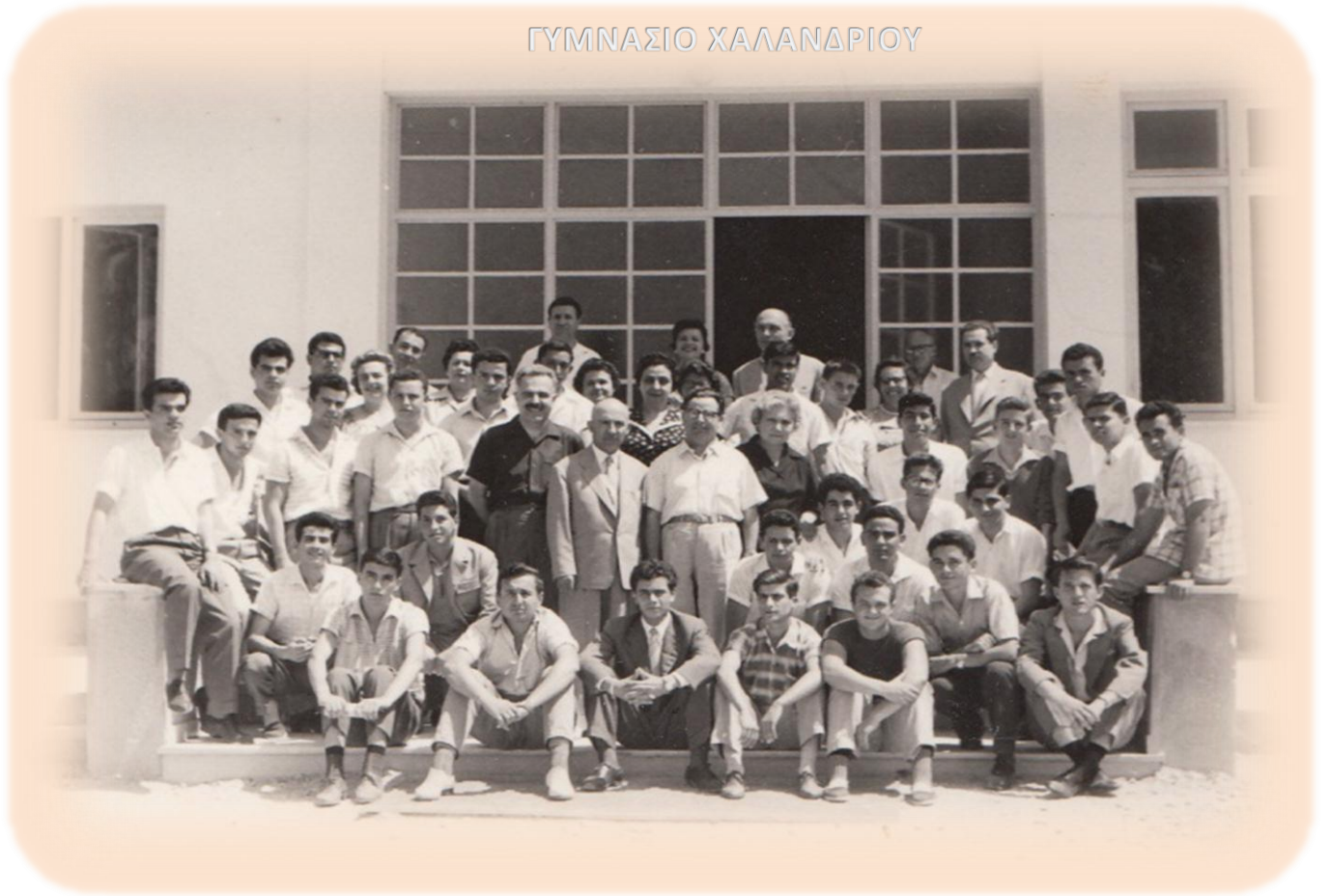

ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ

*«Η ιστορία του Γυμνασίου Χαλανδρίου
μέσα από τις αναμνήσεις των αποφοίτων του»*

«1ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου»

*Διονύσου & Καλλισπέρη
Χαλάνδρι
Τηλ: 2106813735*

Η ιστορία του σχολείου μας, μπορούμε να πούμε, ότι αρχίζει εδώ και 7 δεκαετίες περίπου. Οι πρώτες προσπάθειες για να γίνει γυμνάσιο στο Χαλάνδρι, σύμφωνα με τα όσα λέει στο βιβλίο του «Το ιστορικό του Χαλανδρίου» ο Γιάννης Παπαγεωργίου, άρχισαν το 1934 όταν το Υπουργείο Παιδείας θέλοντας να διευκολύνει τους μαθητές από την ευρύτερη περιοχή του Χαλανδρίου να ακολουθήσουν και μετά το δημοτικό σπουδές, πρότεινε την ίδρυση ημι-Γυμνασίου. Ο τότε όμως πρωθυπουργός Παναγής Τσαλδάρης δεν το δέχεται. Την επόμενη χρονιά, επί Υπουργού Παιδείας Χατζίσκου, το αίτημα επανέρχεται αλλά και πάλι σταματά στον Πρωθυπουργό που αποφασίζει να κάνει Γεωργική Σχολή.

Οι προσπάθειες μετά από 7 χρόνια ευοδώνονται και στις 8-9-1941 ιδρύεται πλήρες Γυμνάσιο, ως παράρτημα του 3ου Γυμνασίου Αρρένων Αθηνών και του 2ου Γυμνασίου Θηλέων Αθηνών. Θα στεγασθεί στα οικήματα του Β. Δούρου, αντί 6.000 δραχμών μηνιαίως, και του Χ. Λαμπίρη αντί 3.000 δραχμών μηνιαίως. Τα κτήρια αφού επισκευάζονται αρχίζουν να λειτουργούν ως σχολείο. Ταυτόχρονα κάποιες τάξεις φιλοξενούνται στις αίθουσες του 1^{ου} Δημοτικού Χαλανδρίου.

Μέχρι και το σχολικό έτος 1949-1950 εξακολουθεί να λειτουργεί ως Γυμνασιακό παράρτημα, όπως διαπιστώσαμε και από τα απολυτήρια τις εποχής. Από τη σχολική χρονιά 1950-1951 γίνεται αυτόνομο και μάλιστα ανήκει στο Γυμνάσιο Χαλανδρίου το Γυμνασιακό Παράρτημα του Μαραθώνα, με διευθυντή τον κ. Μπελούση Παναγιώτη. Πρώτος διευθυντής του σχολείου μας ήταν ο κ Παπαθανασίου Διονύσιος, Φιλολόγος από την Λειβαδιά. Εντοπίσαμε και δύο βιβλία του: το ένα με τίτλο «ΤΟ ΤΡΟΦΩΝΙΟΝ ΜΑΝΤΕΙΟΝ» έκδοση 1935 ασχολείται με το γνωστό στην αρχαιότητα μαντείο, και το δεύτερο «ΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ» έκδοση του 1938. Τα βιβλία αυτά φιλοξενεί πλέον και η βιβλιοθήκη του σχολείου μας.

Επόμενος διευθυντής αναλαμβάνει ο κ. Παπαδάτος Ιωάννης, από την Κατούνα της Λευκάδας, στον οποίο θα αναφερθούμε εκτενέστερα. Εκτός από εξαιρετος Μαθηματικός με συγγραφικό έργο, (τρία βιβλία του γύρο από τα μαθηματικά βρίσκονται στη βιβλιοθήκη του σχολείου μας, ευγενική προσφορά της κόρης του Χαράς Παπαδάτου-Γιαννοπούλου) ήταν και μουσικός. Αυτό όμως που περισσότερο

ενδιαφέρει εμάς είναι ότι ήταν ο άνθρωπος που συνέβαλε τα μέγιστα και μαζί με άλλους συμπολίτες μας της ερανικής επιτροπής, (σ' αυτήν θα αναφερθούμε εκτενέστερα παρακάτω), έδωσαν σάρκα και οστά στο κτήριο του σχολείου που όλοι ξέρουμε στη Διονύσου και Καλλισπέρη.

Στα χρόνια που προηγήθηκαν της μεταστέγασης του σχολείου στο δικό του κτήριο αναφέρονται με γλαφυρό τρόπο δύο κείμενα που εντοπίσαμε.

Το πρώτο είναι του γνωστού ποιητή και στιχουργού Μάνου Ελευθερίου που ήταν μαθητής του σχολείου μας εκείνη την εποχή και το βρήκαμε στο βιβλίο «19 Έλληνες συγγραφείς γράφουν για το Χαλάνδρι» και λέει:

«Το Χαλάνδρι που γνώρισα στα 1953 ήταν μια πανέμορφη εξοχή αλλά και μια οργανωμένη πόλη, με πολλές μονοκατοικίες του μεσοπολέμου και θαυμάσιους κήπους. Υπήρχαν όμως και απέραντες αδόμητες εκτάσεις γεμάτες δέντρα.

Στην οδό Σαχτούρη, αργά κάθε απόγευμα, επέστρεφε στη στάνη του το κοπάδι με τα δεκάδες πρόβατα.

Το Γυμνάσιο, Αρρένων και Θηλέων, στεγαζόταν στην πλατεία Δούρου. Σε μία τάξη αρρένων είχες τη χαρά, αν έστρεφες τη ματιά σου στο ταβάνι, να δεις τα γερά στερεωμένα τσιγκέλια από τα οποία κάποτε θα κρεμούσαν οι χασάπηδες τα σφαγμένα ζώα. Ήταν προφανώς παλιό κρεοπωλείο.»

Το δεύτερο είναι ένα άρθρο του κ. Θεόδωρου Λιανού καθηγητή και Πρύτανη του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών στην εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» τις 4-5-2002 όπου γράφει:

«Όσα αναφέρω παρακάτω αφορούν το Γυμνάσιο Χαλανδρίου κατά τα έτη 1956, 1957.

Υλικοτεχνική υποδομή. Το γυμνάσιο στεγαζόταν σε τέσσερις ετοιμόρροπες αίθουσες, δύο στη μία πλευρά της πλατείας Δούρου και δύο στην άλλη. Μεταξύ τους βρίσκονταν μια ψησταριά και η είσοδος στον κινηματογράφο «Τιτάνια». Δίπλα στα παράθυρα ήταν οι τουαλέτες που σε περίεργο συνδυασμό με την τσίκνα της ψησταριάς δεν μας επέτρεπαν να τα ανοίξουμε. Θέρμανση, φυσικά, δεν υπήρχε. Τα μόνα εκπαιδευτικά όργανα ήταν ένας διαβήτης και ένας χάρακας.

Μαυροπίνακα είχαμε, αλλά είναι αμφίβολο αν η επιφάνειά του μπορούσε να χαρακτηριστεί λεία.

Μαθητές. Το Γυμνάσιο Χαλανδρίου εξυπηρετούσε όλες τις γύρω περιοχές, δηλαδή Πεντέλη, Μαρούσι, Ψυχικό, Ελληνορώσων, Χολαργό και Αγία Παρασκευή. Το Χαλάνδρι είχε πολλούς εύπορους κατοίκους, επαγγελματίες, εμπόρους και επιστήμονες, αλλά επίσης δύο προσφυγικούς συνοικισμούς όπου η φτώχεια ήταν ολοφάνερη. Αν κάτι χαρακτήριζε το σύνολο των μαθητών, αυτό ήταν η ανομοιογένεια ως προς όλα τα σχετικά κοινωνικά χαρακτηριστικά.

Καθηγητές. Μεγάλες ήταν και οι διαφορές γνώσεων και ενδιαφέροντος των καθηγητών. Ο μαθηματικός ήταν ένας χαζοχαρούμενος τύπος που ενώ με δυσκολία χρησιμοποιούσε τον διαβήτη και τον χάρακα είχε πολλές επιτυχίες στις προβλέψεις των αποτελεσμάτων των ποδοσφαιρικών αγώνων. Ο φυσικός ήταν το «όργιο» του γυμνασίου που μας απειλούσε μονίμως με «μονάδες», αλλά αυτό δεν μας εμπόδισε να τον ρωτάμε, την ώρα του μαθήματος, αν ήταν νυσταγμένος επειδή όλη νύχτα έγραφε το βιβλίο του ή ασχολιόταν με τη νεαρή και όμορφη γυναίκα του. Ο ιστορικός (ονόματι Ροντογιάννης) προσπάθησε να μας μάθει ότι η ιστορία είναι κίνηση κοινωνιών, κύματα αλλαγής, όπως έλεγε, και όχι χρονολογίες. Δεν έμεινε πολύ στο γυμνάσιό μας διότι, ως αριστερός, έπρεπε να επισκεφθεί και τα γυμνάσια της ελληνικής επαρχίας. Ο φιλόλογος (ονόματι Γιάννης Νοτάρης) ήταν ένας εκπληκτικός δάσκαλος στον οποίο οφείλω πολλά. Δεν μας έμαθε μόνο τι σημαίνει «δατισμός» και με ποια καράβια ο Κολόμβος διέσχισε τον Ατλαντικό, αλλά κυρίως μας έμαθε να αγαπάμε τους ποιητές και τους συγγραφείς. Μεταξύ αυτών των καθηγητών υπήρχαν άλλοι διαφόρων ικανοτήτων και αφοσίωσης στο σχολείο.

Τι θα περίμενε κανείς ως εκπαιδευτικό αποτέλεσμα από ένα τέτοιο σχολείο; Θα έλεγα, μέτριο. Κι όμως, το Γυμνάσιο Χαλανδρίου ήταν ένα θαυμάσιο σχολείο. Σχεδόν όλοι οι απόφοιτοι που ενδιαφέρθηκαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους επέτυχαν, και μάλιστα στις δύσκολες σχολές (Πολυτεχνείο, ΑΣΟΕΕ, Πανεπιστήμιο Αθηνών). Από το γυμνάσιο αυτό αποφοίτησαν πολλοί, γνωστοί σήμερα, άνθρωποι των τεχνών και των γραμμάτων. Ως μαθητής αυτού του γυμνασίου έχω άμεση εμπειρία και γνώση του επιπέδου του.

Το ερώτημα είναι: Πού οφείλεται αυτή η επιτυχία; Ήταν ζήτημα μιας ευτυχούς συγκυρίας; Ήταν ζήτημα ατομικής προσπάθειας ή ήταν ζήτημα τύχης; Πιστεύω ότι οφείλεται σε έναν παράγοντα διαφορετικό

από τους άλλους. Ενωώ την καλή διοίκηση. Την εποχή εκείνη το Γυμνάσιο Χαλανδρίου είχε την καλή τύχη να έχει υποδιευθυντή τον φιλόλογο Καλεώδη και γυμνασιάρχη τον μαθηματικό Παπαδάτο. Αυτοί οι δύο καθηγητές είχαν απόλυτο έλεγχο του σχολείου, καθηγητών και μαθητών, επέβαλλαν τάξη, πειθαρχία, αυστηρότητα, ενώ ταυτόχρονα καλλιέργησαν ένα κλίμα μελέτης και επιτυχίας, που φαίνεται ότι απέδωσε.»

Μεγάλο μέρος των παραπάνω μας είπε ο κ. Λιανός στην συνέντευξη που μας έδωσε.

Το σχολείο την περίοδο αυτή λειτουργούσε σαν Οκτατάξιο αλλά στην πραγματικότητα ήταν εξατάξιο μια και οι τάξεις άρχιζαν από την Τρίτη, στην οποία έμπαιναν οι μαθητές κατόπιν εξετάσεων, και κατέληγαν στη Ογδόη. Επίσης ενώ ήταν μικτό, τα αγόρια και τα κορίτσια ήταν σε διαφορετικά τμήματα. Επίσημες εξετάσεις έδιναν στο τέλος και των δύο εξαμήνων. Γυμναστική έκαναν οι μαθητές ή δίπλα από το στρατιωτικό τολ που χρησιμοποιούσαν οι πρόσκοποι στη ρεματιά (περίπου εκεί που σήμερα είναι το θέατρο) ή δίπλα στο κινηματογράφο Αρμονία (για τους νεότερους στο εμπορικό κέντρο της Πλάτωνος).

Ήδη εκείνη την εποχή υπήρχαν και κάποια ιδιωτικά όπως «Μπαρμπίκα», «Φως» κ.αλ.

Μια από τις πρώτες πράξεις ομαδικής διαμαρτυρίας μαθητών, που εκείνη την εποχή ήταν αδιανόητες, ήταν όταν στις 13/12/56 κατά την διάρκεια δενδροφύτευσης στην Καισαριανή ο μαθητής Λάμπας Δημ. διαπληκτίστηκε με εργάτη και πήρε αποβολή στις 14/12/56. Αυτό προκάλεσε αποχή της Ογδόης που με τη σειρά της τιμωρήθηκε με επίπληξη από τον σύλλογο.

Ο αριθμός των μαθητών του Γυμνασίου που (εδώ να τονίσουμε ότι προέρχονταν και από τις γύρο περιοχές όπως Χολαργό, Αγ. Παρασκευή, Πεντέλη Βριλήσσια, Φιλοθέη, Ψυχικό, όπως περιγράφει και ο κ. Λιανός στο απόσπασμα που σας διαβάσαμε), άρχισε να γίνεται πολύ μεγάλος και οι αίθουσες της πλατείας Δούρου μαζί και με αυτές που είχε παραχωρήσει το 1ο Δημοτικό δεν ήταν αρκετές για να καλύψουν τις ανάγκες του σχολείου. Από το 1949 λοιπόν άρχισε η αναζήτηση λύσης για τη δημιουργία κτιρίου που θα στεγάσει το Γυμνάσιο. Κάποιες πρώτες προσπάθειες που έγιναν για την απαλλοτρίωση έκτασης επτά περίπου στρεμμάτων μεταξύ των οδών, Βασ/ως Γεωργίου, Καλογρέζας, Σώρου και Παπαρηγοπούλου απέτυχαν. Η έκταση αυτή είχε

παραχωρηθεί από το Υπ. Προνοίας τον Δεκέμβριο του 1949 για άλλο σκοπό και κατά τον νόμο δεν επιτρεπόταν η αλλαγή χρήσης.

Στις 4-5-1953 το Γυμνάσιο Χαλανδρίου με το υπ' αριθ' 1653 έγγραφο, γνωρίζει, ότι η Σεβαστή Καλλισπέρη δώρισε στη Σχολική Εφορεία του έκταση 2731 τ.μ., με το υπ' αριθ' 3349/52 Συμβόλαιο του Συμβολαιογράφου Δημ. Καζάζη για ανέγερση Διδακτηρίου. Επειδή η έκταση είναι σχετικά μικρή, ζητά από το Δήμο χορήγηση ποσού για την έναρξη εργασιών και την αγορά υπόλοιπης έκτασης.

Ψηφίζεται πίστωση 100 εκατομμυρίων δρχ., τα 50εκατομμύρια με το λήγον οικ. Έτος, και τα υπόλοιπα 50 με την έναρξη του νέου.

Τα λεφτά δεν είναι αρκετά και γι' αυτό δημιουργείται ερανική επιτροπή για να συγκεντρώσει το ποσό που απαιτείται για την ανέγερση του διδακτηρίου. Η δημιουργία της, δημοσιεύεται στην εφημερίδα της κυβερνήσεως στο πρώτο τεύχος φύλλο 343 τις 31^{ης} Δεκεμβρίου 1952 και υπογράφεται από τον Βασιλιά της Ελλάδας Παύλο και τον Υπουργό Παιδείας Μ. Πατρίκιο. Μέλη της:

1. Πρόεδρος ο κ. Ιωάννης Παπαδάτος, Γυμνασιάρχης του σχολείου
  2. Αντιπρόεδρος ο κ. Τριαντάφυλλος Σπυρόπουλος, Δικηγόρος
  3. Γενικός Γραμματεύς ο κ. Ιωάννης Γιαννακού, Δικηγόρος
  4. Ταμίας ο κ. Λουκάς Σκαλίγκος, Συνταξιούχος Τραπεζιτικός
- Και μέλη:
5. Ο κ. Ανδρέας Πέρκιζας, Φαρμακοποιός
  6. Ο κ. Κωνσταντίνος Καλογήρου, Συνταξιούχος Στρατιωτικός
  7. Ο κ. Παναγιώτης Ιατρίδης, Δικηγόρος
  8. Ο κ. Δημήτριος Καζάλης, Συμβολαιογράφος
  9. Ο κ. Ιωάννης Ζαχαρόπουλος, Εκδότης
  10. Ο κ. Ηλίας Μανδράκος, Κτηματίας
  11. Ο κ. Ιωάννης Σταμπολίδης, εργάτης
  12. Ο κ. Χαράλαμπος Γιωργηλάς, Δημοσιογράφος
  13. Ο κ. Στέλιος Κουφός, Έμπορος
  14. Ο κ. Άγγελος Αντωνάτος, Οπωροπώλης
  15. Ο κ. Αχιλλέας Κολοβός, Επαγγελματίας

Η ερανική επιτροπή, με την πρώτη πράξη της στην οποία καθορίστηκαν και οι αρμοδιότητες των μελών της, αμέσως αποφασίζει με τη βοήθεια της σχολικής εφορείας και τον σύλλογο των καθηγητών να συγκληθεί έκτακτη συνέλευση των γονέων και κηδεμόνων για να τεθούν οι βάσεις για τη διεξαγωγή εράνων και εν γένει εξεύρεση πόρων για την ανέγερση

Το ιστορικό του Γυμνασίου Χαλανδρίου

του διδακτηρίου. Αποφασίζει κατά την εορτή των τριών ιεραρχών την 30^η Ιανουαρίου 1953 να γίνει μνημόσυνο υπέρ αναπαύσεως των ψυχών των γονέων και αδελφών της δωρήτριας Καλλισπέρη και εγκρίνει την αναπαραγωγή σε 5000 αντίτυπα την έκκληση του προέδρου προς τους γονείς για βοήθεια στο έργο της επιτροπής. Το έγγραφο της έκκλησης λέει:

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΡΑΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΗΡΙΟΥ
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ

(Β. Διάταγμα τής 22-9-52 Φ. Ε. Κ. 343/52)
ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 778-263

Έν Χαλανδρίω τῆ 1η Μαρτίου 1953

Π ρ ό ς

Τούς γονεῖς καὶ κηδεμόνας τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τοῦ Γυμνασίου Χαλανδρίου καὶ πάντας τοὺς κατοικοὺς τοῦ Δήμου Χαλανδρίου καὶ τῶν πέριξ Κοινοτήτων.

Τὸ ὄνειρον ὅλων καὶ ἰδιαίτερος τῶν παιδιῶν σας, ἡ ἀνέγερσις δηλαδὴ διδακτηρίου τοῦ Γυμνασίου, ἱκανοποιούντος ὅλας τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ συγχρόνου σχολείου, ὄνειρον τοῦ ὁποίου ἡ πραγματοποιήσις ἐφαίνετο ὄχι μόνον ἀπομακρυσμένα, ἀλλὰ καὶ ἀδύνατος, μὲ ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν κατάργησιν τοῦ Γυμνασίου, ἀρχίζει νὰ πραγματοποιηῆται μὲ τὴν ὑπέροχον χειρονομίαν τῆς μεγάλης εὐεργέτιδος κ. Σεβαστῆς Καλλισπέρη, ἡ ὅποια ἐδώρησεν τὸ οἰκόπεδον διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Γυμνασίου, ἐπαρκὲς καὶ εἰς περίβλεπτον θέσιν.

Ἡ ἀρχὴ ἔγινε. Εἰς ὅλους μας ἀνήκει ἡ συνέχεια. Ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, τὴν ὁποίαν διὰ παρόμοια ἔργα ἐπεκαλέσθη καὶ ἡ Α. Μ ὁ Βασιλεὺς, μπορεῖ καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν νὰ θαυματουργήσῃ. Καθένας τὸ λιθάρι του, ὅπως λέγει ὁ ποιητὴς, καὶ τὸ ἔργον τελειώνει εἰς ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα.

Εἶναι ζήτημα τιμῆς διὰ τοὺς κατοικοὺς τοῦ Χαλανδρίου καὶ τῶν πέριξ αὐτοῦ κοινοτήτων, νὰ στεγασθῇ συντόμως τὸ Γυμνάσιον εἰς τὸ διδακτήριόν του.

Ἐνισχύσατε λοιπὸν τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς μὲ συνδρομὰς τὰς ὁποίας δύνασθε νὰ καταθέτητε εἰς τὸ Ὑποκομμά τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς Χαλανδρίου ἐπ' ὀνόματι τῆς ἐπιτροπῆς ἢ νὰ ἀποστέλλετε εἰς τὸν ταμίαν κ. Λουκᾶν Σκαλίγκον, ὁδὸς Ἰφικράτους 3 Χαλάνδρι.

Η Ε Π Ι Τ Ρ Ο Π Η

Ὁ Πρόεδρος ΙΩ. ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ Γυμνασιάρχης	Ὁ Ἀντιπρόεδρος ΤΡ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Δικηγόρος	Ὁ Γεν. Γραμματεὺς ΙΩ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ Δικηγόρος
---	--	---

Τ Α Μ Ε Λ Η

Λουκᾶς Σκαλίγκος, Δημ. Καζάζης, Χαράλ. Γεωργιλᾶς,	Κων. Καλογήρου, Ι. Ζαχαρόπουλος, Στέλ. Κουφός,	Ἄνδρ. Πέρκιζας, Ἡλίας Μανδράκος, Ἄγγ. Ἀντωνάτος,	Παν. Ἰατρίδης, Ι. Σταμπολίδης, Ἀχ. Κολοβός.
---	--	--	---

Το ιστορικό του Γυμνασίου Χαλανδρίου

Η ανταπόκριση των γονέων και κηδεμόνων ήταν μεγάλη και υπέγραψαν δηλώσεις με τις οποίες δήλωναν το ποσό που μπορούσαν να προσφέρουν.

ΔΗΛΩΣΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΡΑΝΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΑΝΕΓΕΡΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤ. ΓΥΜΝ. ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ

Ο υπογεγραμμένος Σωτήριος Γ. Ζάββας
δηλώ ότι συμφώνως πρὸς τὴν ἀπὸ 1ης Μαρτίου ἑ. ἑ. ἀπόφασιν συνελεύσεως γονέων καὶ
κηδεμόνων, προσφέρω εὐχαρίστως διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ διδακτηρίου τοῦ Γυμν. Χαλανδρίου
Δραχμὰς ἑνὸς ἑξακομίου (1.000.000)
τάς ὁποίας θὰ καταβάλω εἰς τρὶς μηνιαίας ἐδόσεις.

Ἐν Χαλανδρίῳ τῆ 2. Ἀπριλίου 1953
Ὁ Δηλών ΣΖ Ζάββας

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΛΟΥΝΤΟΣ

Ἐπώνυμον & ὄνομα Σωτήριος Γ Ζάββας
Ἐπάγγελμα Συνταξιούχος
Διεύθυνσις Πλασίου Αριθ 5

ΣΗΜ. — Ἡ πρώτη δόσις παρακαλοῦμεν νὰ καταβληθῇ σὺν τῇ ἐπιστροφῇ τῆς παρούσης. Ἐἶσοσα 300.000 φρχ

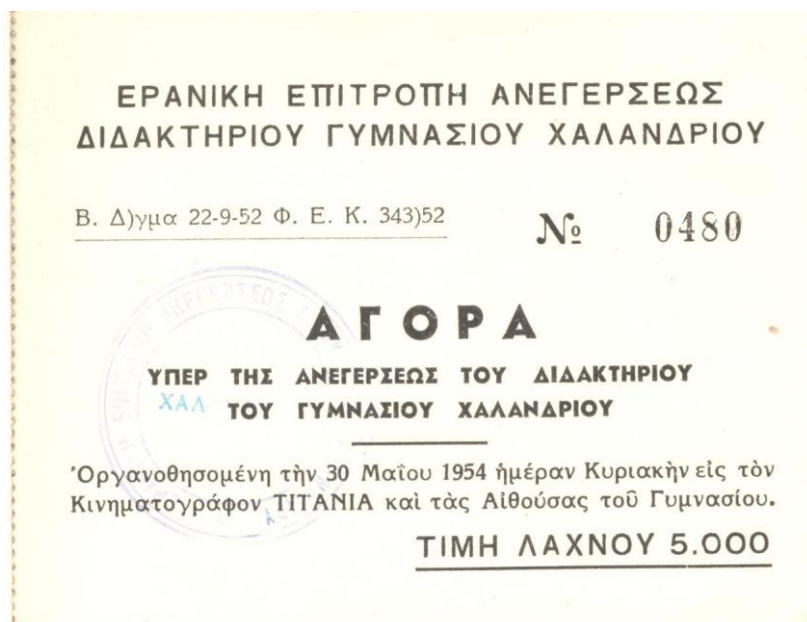
Αντίστοιχο έγγραφο για παροχή στήριξης είχε γίνει στις 3-2-1953 προς τους προέδρους των κοινοτήτων Αγ. Παρασκευής, Χολαργού, Ν. Ψυχικού, Ψυχικού, Φιλοθέης, Βριλησίων και Νέας - Παλιάς Πεντέλης, για την ανέγερση διδακτηρίου που θα εξυπηρετήσει και τις ανάγκες των κοινοτήτων αυτών. Δυστυχώς από τις απαντήσεις που βρήκαμε οι περισσότερες απ' αυτές τις κοινότητες δεν ανταποκρίθηκαν στη έκκληση προφασιζόμενες η κάθε μία και άλλους λόγους.

Με την ίδια ημερομηνία συντάσσεται έγγραφο και προς την ένωση συντακτών Αθηνών.

Μέχρι και σε Έλληνες που βρίσκονται στο εξωτερικό απευθύνεται η επιτροπή όπως στο κ. Ανδρέα Ζαννή στη Νέα Υόρκη και ζητούν την ενίσχυση του έργου της επιτροπής.

Στις αρχές του 1954 αποφασίζεται να γίνει λαχειοφόρος αγορά με τιμή λαχνού 5.000 δρχ.

Επίσης με άρθρο του στην τοπική εφημερίδα «ΝΕΑ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ» στις 28 Φεβρουαρίου 1954 ο Γενικός γραμματέας της ερανικής επιτροπής Ιωάννης Γιαννακού προτρέπει τους Χαλανδραίους να βοηθήσουν στην ανέγερση του διδακτηρίου. Τίτλος του άρθρου «Χαλανδραίοι βοηθήσατε τα παιδιά σας. ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΑΚΟ ΚΤΙΡΙΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ».

Μετά από συνεννόηση με την φημισμένη πιανίστρια Τζίνα Μπαχάουερ που έμενε στο Χαλάνδρι διοργανώνεται ρεσιτάλ πιάνου. Με επιστολή του στις 14 Μαΐου 1955 ο κ. Παπαδάτος ζητά από τον Βασιλιά Παύλο να θέσει το ρεσιτάλ υπό τη προστασία του. Το έτοιμα γίνεται αποδεκτό με επιστολή του Αυλάρχη στις 21 Μαΐου 1955. Τέλος και μετά από άδεια του Αρχαιολογικού Συμβουλίου πραγματοποιείται το ρεσιτάλ στις 5 Ιουλίου 1955 στο Ωδείο Ηρώδου του Αττικού με μεγάλη επιτυχία. Φυσικά όλες οι εισπράξεις από τα εισιτήρια διατέθηκαν στην ανέγερση του διδακτηρίου.

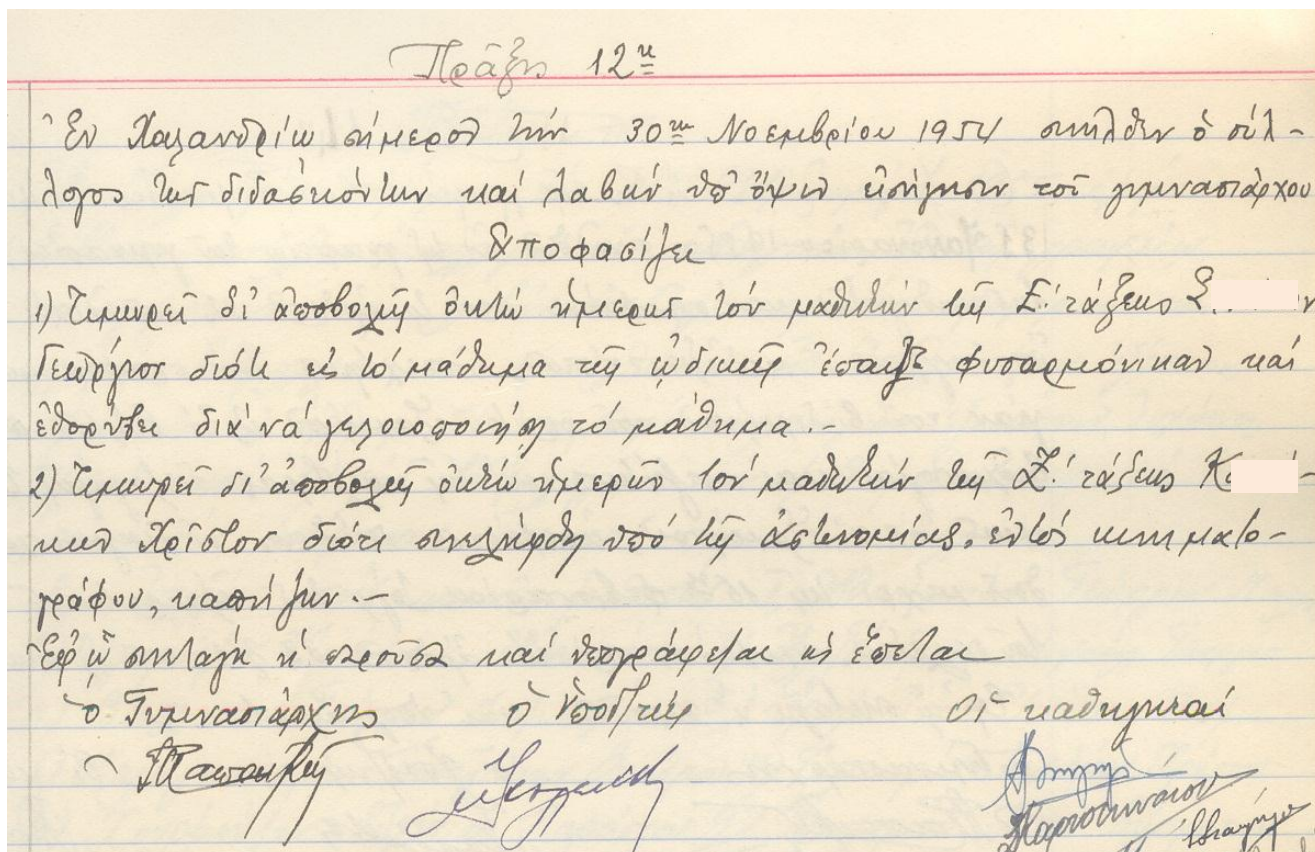
Τα έργα ανέγερσης αρχίζουν. Ο κ. Παπαδάτος συνεπικουρούμενος και από τα άλλα μέλη της επιτροπής επιβλέπει τα έργα. Όπως μας είπε σε μια συζήτηση που κάναμε με την κόρη του κα Χαρά Παπαδάτου - Γιαννοπούλου ο πατέρας της είχε επιβλέψει ξανά ανέγερση διδακτηρίων, όταν βρισκόταν διορισμένος στην Ήπειρο, και έτσι με την πείρα του και τη συνεχή παρακολούθηση του έργου κάνει το όνειρο όλων των Χαλανδραίων πραγματικότητα με το χαμηλότερο δυνατό κόστος και στο μικρότερο δυνατό χρόνο. Γι' αυτό αλλά και για άλλες υπηρεσίες που προσέφερε ο κ. Παπαδάτος στο Χαλάνδρι τιμήθηκε τον Απρίλη του 1963 από τον Δήμο με την ανακήρυξή του ως Επίτιμου Δημότη του Δήμου Χαλανδρίου. Έτσι το σχολικό έτος 1957-1958 ο τότε

Το ιστορικό του Γυμνασίου Χαλανδρίου

δήμαρχος Τριαντάφυλλος Σπυρόπουλος εγκαινίασε το κτήριο του Γυμνασίου Χαλανδρίου στην οδό Καλλισπέρη.

Πριν κλείσουμε το θέμα της ανέγερσης του διδακτηρίου δεν θα θέλαμε να παραλείψουμε την μεγάλη προσφορά της Σεβαστής Καλλισπέρη δωρήτριας του οικοπέδου του σχολείου μας αλλά και του οικοπέδου του 2^{ου} Γυμνασίου-Λυκείου Χαλανδρίου, της σπουδαίας αυτής παιδαγωγού που το έργο της εξιστορήσαμε στο περσινό αφιέρωμα που κάναμε σ' αυτή. Η εργασία μας μαζί με τα βιβλία της υπάρχουν εκτός από τη βιβλιοθήκη του σχολείου μας και στο Αετοπούλειο Πολιτιστικό κέντρο του δήμου μας για όσους θέλουν να μάθουν περισσότερα γι' αυτή τη σπουδαία γυναίκα που τόσα της οφείλει το Χαλάνδρι. Ο δήμος για να την τιμήσει άλλαξε το όνομα του δρόμου που είναι μπροστά από το σχολείο μας από Αφροδίτης σε Σεβαστής Καλλισπέρη.

Ας γυρίσουμε όμως στην καθημερινότητα του σχολείου. Σε πρακτικό του συλλόγου στις 30 Νοεμβρίου του 1954 διαβάζουμε:

Ενάμιση μήνα μετά:

Πράξη 13^η 11/07 / Κανονισμός

Ἐν Χαλανδρίῳ σήμερον τῆν 14^η Ἰανουαρίου 1955 συνέβη ὁ σύλλογος τῶν καθηγητῶν καὶ δασκάλων τοῦ ἔτους ἐπίσημον τὸν γυμνασιάρχῳ ἀσφαλίσει τὴν ἐπιμέλειαν δι' οὐρανιέου ἀσφαλίσει τὸν μαθητῶν τῶν ἑξῆς τάξεων Καρα-
[redacted] Ἰωάννη, διότι παρεκλήθησε μαθητῶν τῶν σχολείου. -
Ἐφ' ᾧ σκετὰ καὶ φερῶσα καὶ νοσηρέται καὶ εἶσαι
ὁ Γυμνασιάρχος ὁ Δοστέης οἱ Καθηγηταί,
Μαυοφύλης Γεωργιάδης Σκουρτζής

Και στις αρχές της νέας σχολικής χρονιάς:

Πράξη 7^η

Ἐν Χαλανδρίῳ σήμερον τῆν 1^η Ὀκτωβρίου 1955, ὁ σύλλογος τῶν διδασκόντων ἐπέβαλε σκετὴν ἐπιμέλειαν ἀσφαλίσει εἰς τὸν μαθητῶν τῶν Πέμπτης τάξεως Καρα-
[redacted] καὶ, διότι συνεκλήθησαν κατὰ τὸ διάστημα. -
Ἐφ' ᾧ σκετὰ καὶ φερῶσα πράξις καὶ νοσηρέται καὶ εἶσαι
ὁ Γυμνασιάρχος ὁ Δοστέης οἱ Καθηγηταί
Μαυοφύλης Γεωργιάδης Σκουρτζής

και

Πράξη 8^η

Ἐν Χαλανδρίῳ σήμερον τῆν 21^η Ὀκτωβρίου 1955 ἐν τῷ γραφείῳ τῶν γυμνασίου συνέβη ὁ σύλλογος τῶν γυμνασίου ἐξ οὐρανιέου ἐπέβαλε τῆν ἐπιμέλειαν τῶν οὐρανιέου ἀσφαλίσει εἰς τὸν μαθητῶν τῶν ἑξῆς τάξεων Καρα-
[redacted] Κωνσταντῶν διότι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν μαθητῶν ἐρευνῶν βύθου ἐν χάριτι εἰς τὸ εἶσαί. -
Ἐφ' ᾧ σκετὰ καὶ φερῶσα πράξις καὶ νοσηρέται καὶ εἶσαι
ὁ Γυμνασιάρχος ὁ Δοστέης οἱ Καθηγηταί
Μαυοφύλης Γεωργιάδης Σκουρτζής

Εκτός όμως από τις οκταήμερες αποβολές που όπως είδατε παραπάνω έπεφταν βροχή, έπεφτε και ξύλο. Ένα τέτοιο περιστατικό που έχει μείνει ανεξίτηλα στη μνήμη του μας διηγήθηκε ο κ. Λιανός.

«Ο θεολόγος σήκωσε μαθήτριά να πει μάθημα εκείνη έκανε λάθος το οποίο της διόρθωσε ο καθηγητής, αλλά αυτή έκανε ξανά το ίδιο λάθος. Το διόρθωσε ξανά ο καθηγητής. Την τρίτη φορά που έκανε το ίδιο λάθος την έπιασε από τα μαλλιά και τη έσερνε σε όλη την τάξη.»

Πολλοί επίσης θα θυμούνται ότι και μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 80 ο χάρακας και η βίτσα ήταν καθημερινή πρακτική ορισμένων καθηγητών όπως θα αναφέρουμε και παρακάτω. Βέβαια τότε και η συμπεριφορά των γωνιών προς τα παιδιά τους στηριζόταν στο γνωστό τίτλο ελληνικής ταινίας «Το ξύλο βγήκε από τον Παράδεισο».

Κατά την ώρα της γυμναστικής, που ήταν διαφορετική για τα αγόρια και τα κορίτσια, όταν ήταν η σειρά των κοριτσιών τα αγόρια ήταν μέσα στην αίθουσα και τα κορίτσια έπρεπε να φοράνε φουφούλες (διευκρίνιση για τους νεότερους: μακριά φαρδιά παντελόνια με λάστιχο στο κάτω μέρος) για να μην «σκανδαλίζονται» τα αγόρια.

Φυσικά οι μαθήτριάς φόραγαν ποδιές με λευκό γιακά και κορδέλα στα μαλλιά, αλλά, και τα αγόρια δεν είχαν και πολλές επιλογές μια και τα οικονομικά των περισσοτέρων οικογενειών δεν ήταν πολύ καλά με αποτέλεσμα να υπάρχει το καλό ρούχο για εορτές και πανηγύρεις και ένα ή δυο ακόμη για καθημερινή χρήση.

Να αναφέρουμε μερικούς από τους καθηγητές της εποχής. Ο κ. Παπαδάτος μαθηματικός Γυμνασιάρχης (για τους μαθητές καμπόις), ο κ. Καλεώδης φιλόλογος και υποδιευθυντής του σχολείου, ο κ. Νοτάρης Φιλόλογος, η κα Σκουπιώτου φιλόλογος, ο κ. Σταματιάδης Φυσικός, ο κ. Παπαγεωργίου Μαθηματικός, η κα Καρυστηναίου Γαλλικών, ο κ Σταυρόπουλος Γυμναστής ο κ Μακρής Θεολόγος. Για τον κ. Μακρή μας διηγήθηκε το εξής περιστατικό ο κ. Λιανός: Όταν έγινε διευθυντής σε κάποιο σχολείο κάποια γειτόνισσα θέλησε να συγχαρεί τη μητέρα του λέγοντας «Συγχαρητήρια και εις ανώτερα» για να πάρει την αποστομωτική απάντηση «μα δεν υπάρχουν ανώτερα από εκεί που έφθασε ο γιός μου».

Από το σχολικό έτος 1959-1960 αλλάζει ο τρόπος ονομασίας των τάξεων και έτσι αντί να έχουμε από Τρίτη έως Ογδόη τώρα γίνεται από πρώτη έως έκτη.

Την σχολική χρονιά 1963-1964 ο κ. Παπαδάτος προάγεται σε Γενικό Επιθεωρητή Μαθηματικών και αναλαμβάνει Γυμνασιάρχης ο κ. Φάκαλος Λεωνίδας επίσης μαθηματικός (για τους μαθητές Φούλης). Αυτή την εποχή διαχωρίζεται το Γυμνάσιο σε αρρένων και θηλέων με αποτέλεσμα μια και δεν υπάρχει ακόμη άλλο διδακτήριο να γίνονται μαθήματα τρεις μέρες πρωί για το ένα σχολείο και απόγευμα για το άλλο και το αντίστροφο για τις άλλες τρεις. Το πρόβλημα αυτό συνεχίστηκε για αρκετά χρόνια έως ότου έγινε διδακτήριο για το θηλέων εκεί που σήμερα βρίσκεται το 2^ο Γυμνάσιο-Λύκειο Χαλανδρίου. Ας μην ξεχνάμε ότι τότε τα σχολεία λειτουργούσαν έξι ημέρες. Κατά γενική ομολογία όλων των τότε μαθητών από τους οποίους πήραμε συνέντευξη η δύσκολη ημέρα ήταν η Τετάρτη αν είχαν απόγευμα σχολείο γιατί το βράδυ θα έπρεπε να προετοιμαστούν για την Πέμπτη που είχαν πρωί. Από την προηγούμενη χρονιά έχει δημιουργηθεί ήδη Α΄ Πειραματική και έτσι υπάρχουν πια Α΄ και Β΄ Πειραματική όπως μας είπε και ο κ. Παπαδάκης στην συνέντευξη που μας έδωσε. Για την εγγραφή στο σχολείο υπάρχει τέλος εισφοράς από το οποίο εξαιρούντο οι αριστούχοι τα παιδιά αναπήρων πολέμου και οι άποροι. Τα παιδιά των δημοσίων υπαλλήλων πλήρωναν το μισό.

Στις εκλογές που γίνονται το Φθινόπωρο του 1963 τον Κωνσταντίνο Καραμανλή διαδέχεται ο Γεώργιος Παπανδρέου (σας θυμίζει κάτι πιο σύγχρονο αυτό;). Γενικός γραμματέας στο Υπουργείο Παιδείας μπαίνει ο Ευάγγελος Παπανούτσος. Γίνονται πολλές αλλαγές στην παιδεία και μια από αυτές είναι ο διαχωρισμός του εξατάξιου Γυμνασίου σε τριτάξιο Γυμνάσιο και τριτάξιο Λύκειο. Ακλουθώντας τις επιταγές των καιρών και το Γυμνάσιο Χαλανδρίου τον Μάρτιο του 1965 χωρίζεται σε Γυμνάσιο και Λύκειο Χαλανδρίου. Μερικές χρονιές μαθητών (οι άτυχοι) έχουν δώσει εξετάσεις για την εισαγωγή τους στο εξατάξιο γυμνάσιο και τώρα θα πρέπει να ξαναδώσουν και για την εισαγωγή τους στο Λύκειο. Κάποιοι άλλοι πάλι (οι τυχεροί) δεν δίνουν εξετάσεις ούτε για την εισαγωγή τους στο τριτάξιο Γυμνάσιο αλλά ούτε και στο Λύκειο μια και μέχρι να φτάσουν ως εκεί τα πράγματα άλλαξαν ξανά. Στο Λύκειο γίνεται Λυκειάρχης ο κ. Λεωνίδας Φάκαλος και στο Γυμνάσιο Γυμνασιάρχης ο επίσης μαθηματικός κ. Φλέσσας Παναγιώτης (για τους μαθητές Μπλατσάρας από τον Θηριώδη θείο του Καραγκιόζη μπάρμπα Γιώργο). Ο κ. Φλέσσας ήταν κι΄ αυτός μεγάλων διαστάσεων και είχε και το δεύτερο χαρακτηριστικό του θείου του Καραγκιόζη, έδινε πολλές και δυνατές σφαλιάρες για διάφορους λόγους. Μια συνηθισμένη περίπτωση ήταν όταν ένας μαθητής έκανε λάθος στο πίνακα τότε ακουγόταν η βροντερή του φωνή «α ρε στραβάδι τι κάνεις» που συνοδευόταν με επίσης μια βροντερή σφαλιάρα. Ακόμη από τις

μαρτυρίες του δημάρχου μας κ. Γιώργου Κουράση καθώς και του κ. Παπαδάκη, μάθαμε πως κάτω από τη έδρα πάντα υπήρχαν μερικές βέργες που έπαιρνε ο συγκεκριμένος καθηγητής για να συνενώσει τους απείθαρχους μαθητές. Ένας άλλος λόγος για σφαλιάρα για τα αγόρια ήταν τα μακριά για την εποχή μαλλιά. Πολύ τον θυμούνται να στέκεται στην είσοδο του σχολείου πολλές φορές με ένα χάρακα για το μέτρημα του μήκους των μαλλιών και σε όποιων έβρισκε πάνω από δύο πόντους έριχνε την γνωστή σφαλιάρα και πιθανά και καμιά αποβολή.

Άλλοι καθηγητές της εποχής εκείνης ήταν ο κ. Παπαγεωργίου Αντώνιος Μαθηματικός (και για τους μαθητές Τζάγκο από τον γνωστό ήρωα των καουμπόικων ταινιών της εποχής), η εξαιρετη κατά γενική ομολογία Φιλολόγος Σιωμάλα Σωτηρία, η κ. Καργάδου Φιλολόγος, ο κ. Νυχάς επίσης Φιλολόγος αυστηρός και με βίτσα, ο κ. Παπαντωνίου Μιχαήλ που τα εγγόνια του είναι μαθητές στο σχολείο μας και άλλοι.

Επειδή όπως αναφέραμε και παραπάνω το σχολείο ήταν το μοναδικό της περιοχής, πολλοί μαθητές έπρεπε να διανύσουν αρκετά χιλιόμετρα για να έρθουν. Πολλοί απ' αυτούς είχαν ποδήλατα και έρχονταν μ' αυτά. Οι μαθητές της δεκαετίας του εξήντα και εβδομήντα θα θυμούνται βέβαια την πρόσοψη του σχολείου σαν ένα απέραντο παρκινγκ ποδηλάτων. Όσοι απ' αυτούς έμεναν στα πεδινά δεν είχαν πρόβλημα, αλλά οι μαθητές της Πεντέλης όπως ο νυν Δήμαρχός της κ. Στεργίου αγκομαχούσαν στην επιστροφή με άσχημες πολλές φορές συνθήκες. Αυτό που τους έσωζε όπως μας είπε ο κ. Στεργίου ήταν τα φορτηγά που κουβαλούσαν μαρμαρόσκονη και πολλές φορές στα δύσκολα τους έπαιρναν μαζί τους μέχρι την Πεντέλη. Ούτε λόγος για λεωφορείο το εισιτήριο σε καθημερινή βάση ήταν πάνω από τις οικονομικές δυνατότητες των περισσοτέρων οικογενειών είχε 3,30 δρχ.

Η σχολική χρονιά έκλεινε με γυμναστικές επιδείξεις.

Στις 21 Απριλίου του 1967 όπως θυμούνται οι παλαιότεροι ήρθε ο Παπαδόπουλος να μας σώσει. Τα πράματα στην παιδεία άλλαξαν και πάλι, το Γυμνάσιο έγινε και πάλι εξατάξιο. Πάει το Λύκειο και οι εξετάσεις για την εισαγωγή σ' αυτό, πράγμα που χαροποίησε κάποιους που ήταν ακόμη στις πρώτες τάξεις του Γυμνασίου. Αλλά αυτή η χαρά δεν κράτησε για πολύ όταν άρχισαν να αντιλαμβάνονται ότι δεν μπορούσαν να ακούσουν την μουσική που τους άρεσε ούτε να αναφέρονται σε συγγραφείς και ποιητές που δεν ήταν όσο εθνικόφρονες έπρεπε κατά τον δικτάτορα. Αρχίζουν οι αναγκαστικές ομιλίες εκ μέρους των καθηγητών με τις οποίες θα έπρεπε να υμνούν τα

καλά της επανάστασης αλλιώς μπορεί να έκαναν διακοπές σε κάποια νησιά. Οι παρελάσεις είναι υποχρεωτικές για όλους. Τα αγόρια θα έπρεπε να φοράν πηλήκιο και κουστούμι με γραβάτα στις παρελάσεις. Η καθαρεύουσα που είχε καταργηθεί από τον Παπανούτσο επέστρεψε. Το καθεστώς δημιουργεί την οργάνωση νεολαίας «Άλκιμοι» μέσω της οποίας προσπαθεί να περάσει τα πιστεύω του στους νέους. Την σχολική χρονιά 1967-1968 οι μαθητές γράφουν έκθεση με θέμα «Το ομολογιακόν δάνειο οικονομικής αναπτύξεως» και στις αρχές της επόμενης οι καθηγητές αναγκάζονται εμμέσως πλην σαφώς να συμμετέχουν σ' αυτό όπως φαίνεται και στα πρακτικά του συλλόγου του σχολείου. Το 1967-1968 αναλαμβάνει Γυμνασιάρχης ο κ. Μοδάτσος Στερεός Μαθηματικός που όλοι οι μαθητές του τον θυμούνται από την έντονη Κρητική προφορά του. Την επόμενη χρονιά αναλαμβάνει ο κ. Παπαντωνίου Μιχαήλ επίσης Μαθηματικός. Θα παρατηρήσατε ότι αν εξαιρέσουμε τον πρώτο Γυμνασιάρχη κ. Παπαθανασίου όλοι οι υπόλοιποι μέχρι τώρα είναι Μαθηματικοί και αυτό συνεχίζεται με την ανάληψη της διεύθυνσης την επόμενη χρονιά από τον κ. Παπαγεωργίου Αντώνιο. Άλλοι καθηγητές της περιόδου αυτής ο κ. Μπιμπίρης Ιωάννης, Γυμναστής, ο κ. Πολύζος Αθανάσιος, Μαθηματικός που όπως μας είπε ο κ. Κουράσης ανταγωνίζονταν με τον κ. Φλέσσα στον στίβο των Μαθηματικών, ο κ. Χάρης Ιωάννης, Φιλολόγος, το ζεύγος Βλάχου η κα Εριφύλη και ο κ. Στέλιος, Φιλολόγοι αμφότεροι, ο κ. Στεργίου Φώτιος, Φιλολόγος (για τους μαθητές ηλεκτρολόγος γιατί φορούσε πάντα ένα μπλε κουστούμι), η κ. Κλώκα Δήμητρα, Γαλλικών, ο κ. Δρακόπουλος Μιχάλης, Μαθηματικός που τον πατέρα του τον είχαν διευθυντή οι μαθητές που ήρθαν από το πρώτο Δημοτικό, η κα Κοσμά Ελένη-Ισαβέλλα, Χημικός που χρησιμοποιούσε μεθόδους διδασκαλίας και εξέτασης παράξενες για την εποχή, οι κύριοι Καραλάγας Διονύσιος, Μπίας Γεώργιος και Παντελίδης Αθανάσιος, (για τους μαθητές Λούνα γιατί δεν είχε μαλλιά) Γυμναστές και φυσικά αρκετοί από όσους έχουν προαναφερθεί.

Τα κορίτσια και τα αγόρια που δεν μπορούν να συναντηθούν στο σχολείο και να μιλήσουν αφού εδώ και χρόνια είναι σε διαφορετικά ωράρια, συνομιλούν μέσω των μηνυμάτων που αφήνουν πάνω στα θρανία. Αλλά αυτός ο τρόπος επικοινωνίας κρύβει πολλές εκπλήξεις. Μια τέτοια μας περιέγραψε ο Δήμαρχος μας όταν ο κ. Παπαγεωργίου ανακάλυψε ότι ο διπλανός του αλληλογραφούσε με την κόρη του χωρίς να το ξέρει βέβαια. Ο κ. Παπαγεωργίου αναφώνησε «ρε γαιδούρι με την κόρη μου» και ακολούθησε τετραήμερη αποβολή. Σε άλλες περιπτώσεις, όπως μας διηγιόταν ο κ. Παπαδάκης, άλλα περίμενες από τις περιγραφές του θρανίου άλλα έβρισκες αν κατά τύχη συναντούσες

την κοπέλα με την οποία αλληλογραφούσες. Όπως καταλαβαίνεται το Facebook είχε ανακαλυφθεί πολύ νωρίτερα από ότι νομίζουν μερικοί. Ένα άλλο που μας διηγήθηκε ο κ. Παπαδάκης ήταν ότι, συνέπεια αυτού του χωρισμού ήταν και το τρέξιμο όλου του σχολείου προς τα κάγκελα για να δει μια κοπέλα που περνούσε και ο ανταγωνισμός μεταξύ των μαθητών ποιόν κοίταξε πρώτο ή πιο πολύ και φυσικά τα αντίστοιχα πειράγματα. Τα μοναδικά κορίτσια που υπήρχαν στο Γυμνάσιο Αρρένων ήταν αυτά που ήθελαν να πάνε πρακτικό και τέτοιο κατεύθυνση δεν μπορούσε να δημιουργηθεί στο Θηλέων λόγω του μικρού αριθμού μαθητριών που επιθυμούσαν να ακολουθήσουν πρακτικό. Οι εθνικές εορτές με τις παρελάσεις τους ήταν μια καλή ευκαιρία συνάντησης μαθητών και μαθητριών. Ένας άλλος τρόπος συνάντησης ήταν τα πάρτι που είχαν αρχίσει να γίνονται με το χύμα Βερμούτ τα ατελείωτα μπλούζ που έφερναν τα αγόρια και κορίτσια πιο κοντά και τη συνεχή παρουσία του μπαμπά ή της μαμάς ή τις αιφνιδιαστικές εφόδους αν, κατά λάθος έκλεινε ο διακόπτης των φώτων.

Ένα περιστατικό της παράνομης αλληλογραφίας μεταξύ μαθητή και μαθήτριας μας διηγήθηκε και ο καθηγητής τότε κ. Στέλιος Βλάχος κατακρίνοντας την υπερβολική αυστηρότητα της εποχής. Η ιστορία έχει ως εξής: Ένας μαθητής έστειλε ένα σημείωμα σε μια μαθήτρια την οποία πιάσανε να το διαβάζει. Αποτέλεσμα να τιμωρηθεί η μαθήτρια και όχι ο μαθητής μιας και αυτή δεν είπε το όνομά του. Τα δύο αυτά τότε παιδιά αργότερα έμαθε ότι παντρεύτηκαν.

Την σχολική χρονιά 1971-1972 το Γυμνάσιο Αρρένων έχει τον μεγαλύτερο αριθμό μαθητών 1014. Τα τμήματα αποτελούνται από 60 – 75 μαθητές, παράδειγμα η Έκτη Γυμνασίου του πρακτικού είχε 74 μαθητές. Παρ' όλα αυτά όπως και όλα τα προηγούμενα χρόνια της λειτουργίας του, το σχολείο έχει μεγάλες επιτυχίες στις εισαγωγικές εξετάσεις διατηρώντας την φήμη του ως ένα από τα καλύτερα σχολεία της Ελλάδας. Τη χρονιά αυτή από το συγκεκριμένο τμήμα πέρασαν πάνω από 50 μαθητές σε διάφορες σχολές και μάλιστα πολλοί από αυτούς με πολύ καλή σειρά.

Τη σχολική χρονιά 1972-1973 αναλαμβάνει Γυμνασιάρχης ο κ. Ψωμάς Νικόλαος που παρέμεινε στη θέση αυτή μέχρι το 1976-1977 που το εξατάξιο Γυμνάσιο παραχώρησε τη θέση του και πάλι σε τριτάξιο Γυμνάσιο και Τριτάξιο Λύκειο και ταυτόχρονα τα σχολεία Αρρένων και Θηλέων γίνονται ξανά μικτά, με τις αλλαγές που έγιναν στην παιδεία μετά την πτώση της χούντας το καλοκαίρι του 1974. Άλλοι καθηγητές αυτών των ετών: ο κ. Αποστολόπουλος Δημήτριος, Φιλολόγος (για τους

μαθητές Ζουπ), η κ. Κωνσταντινίδου Παναγιώτα, Φιλολόγος (για τους μαθητές κοντή), ο κ. Μητσόπουλος Γεώργιος, Φιλολόγος (για τους μαθητές ο χοντρός), ο κ. Καναβός Δημήτριος (για τους μαθητές μπάτσος), ο κ. Κυριτσόπουλος Δημήτριος, Θεολόγος (για τους μαθητές ο Μήτσος το θηρίο), ο κ. Μαρκουλής Ιωάννης ιδιαίτερα αυστηρός (για τους μαθητές κουτσάφλας λόγω του προβλήματος που είχε στο πόδι), ο κ. Μοσχογιάννης Ιωάννης (για τους μαθητές Μοσχοτζόν) και φυσικά αρκετοί ακόμη που θα ήταν αδύνατο να τους αναφέρουμε όλους εδώ. Βλέπουμε ότι στους περισσότερους οι μαθητές είχαν παρατσούκλια αλλά αυτό δεν συνέβαινε μόνο με τους καθηγητές και οι μαθητές μεταξύ τους φώναζαν ο ένας τον άλλο με το παρατσούκλι του και όχι με το όνομά του.

Μιας και βρισκόμαστε στα χρόνια της εξέγερσης του Πολυτεχνείου και της πτώσης της χούντας να αναφέρουμε εδώ ότι οι μαθητές δεν έμειναν αμέτοχοι σε όλα αυτά τα γεγονότα. Ήταν η εποχή της έντονης αμφισβήτησης, του νέου κύματος στη μουσική με τον Ζωγράφο την Αρλέττα, τον Σαββόπουλο και άλλους, τις μπουάτ και τις πρώτες μορφές αντίστασης κατά της χούντας. Στο κλίμα αυτό κινούνται και οι μαθητές μιας και οι καθηγητές δεν είχαν το περιθώριο να εκδηλώσουν ανοιχτά την αντίδρασή τους, αλλιώς, θα έπαιρναν μετάθεση για καμιά ακριτική περιοχή στην καλύτερη περίπτωση. Πολλές φορές οι μαθητές γιουχαΐζουν εκδηλώσεις σχετικές με τα ιδεώδη του καθεστώτος. Κατά την εξέγερση του Πολυτεχνείου και στο Αρρένων και στο Θηλέων γίνεται αποχή από τα μαθήματα και γενικά υπάρχει μεγάλη αναστάτωση στο σχολείο. Η αστυνομία περνά από το σχολείο για να μάθει ποιοι από τους μαθητές λείπουν πράγμα που τους κάνει αμέσως ύποπτους ότι είναι στις εκδηλώσεις του Πολυτεχνείου και άρα εχθροί του καθεστώτος.

Στο Γυμνάσιο Θηλέων αυτά τα χρόνια Γυμνασιάρχης είναι ο κ. Κουτρολίκος Φιλολόγος που αργότερα τον διαδέχεται ο κ. Γεωργάτος Αριστομένης Φιλολόγος. Άλλοι καθηγητές του Θηλέων είναι ο κ. Πλατιάς, Μαθηματικός, η κ. Βίγκα Μαθηματικός η κ. Γιωτοπούλου, Φυσικός, η κ. Βισβίκη, Φιλολόγος, η κ. Περδικάρη, Γαλλικών και άλλοι. Να αναφέρουμε εδώ ότι τότε στα σχολεία διδάσκονταν μόνο μία ξένη γλώσσα και στο Χαλάνδρι είχαν επιλεγθεί τα Γαλλικά.

Στις 28-8-1979 έχουμε την γέννηση ενός νέου Γυμνασίου στο Χαλάνδρι. Το νεοϊδρυθέν 2^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου εγκαθίσταται στο κτήριο που ήταν το Θηλέων στην Λεωφόρο Πεντέλης. Έτσι το μέχρι τότε Γυμνάσιο Χαλανδρίου μετονομάζεται σε 1^ο Γυμνάσιο Χαλανδρίου και παραμένει στο αρχικό του κτήριο στη Διονύσου και Καλλισπέρη.

Τελειώνοντας θα θέλαμε να αναφερθούμε σε μερικούς, που εμείς μπορέσαμε να εντοπίσουμε, από τους πολλούς αποφοίτους του σχολείου μας που έχουν προσφέρει στις τέχνες και στα γράμματα. Τα έτη που αναφέρουμε είναι τα έτη φοίτησης στο σχολείο μας:

1950 Αλεξανδράκη Αλίκη Ηθοποιός

1950 Καρύδης Ντίνος Ηθοποιός

1949-1955 Βραχωρίτης Σπύρος Σκηνοθέτης

1950-1957 Ελευθερίου Μάνος Συνθέτης στιχουργός.

1951-1957 Λιανός Θεόδωρος καθηγητής της πολιτικής οικονομίας στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο οποίο υπηρέτησε και ως πρύτανης. Ήταν πρόεδρος του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών και πρόεδρος του ΔΙΚΑΤΣΑ.

1951-1957 Κολλάτος Δημήτρης κινηματογραφικός και θεατρικός σκηνοθέτης και συγγραφέας.

1951-1957 Γιάννης Καλιόρης (φιλολογικό ψευδώνυμο του Γιάννη Καλεώδη) δοκιμιογράφος, συγγραφέας και πανεπιστημιακός. Σπούδασε νομικά και κοινωνιολογία του Πολιτισμού στο Παρίσι. Από το 1971 διδάσκει στη Φιλοσοφική Σχολή στο Πανεπιστήμιο Paris XIII. Ασχολείται με τη μελέτη της λογοτεχνίας, της νεοελληνικής γλώσσας και της πολιτικής. (Γιός του Μάρκου Καλεώδη)

1954-1960 Χασάπης Κ. Σταύρος Διευθυντής φωτογραφίας

1958-1965 Στεργίου Δημήτρης Δήμαρχος Πεντέλης .

1963-1969 Παπαδάκης Γιώργος Δημοσιογράφος – Τηλεπαρουσιαστής.

1963-1969 Παττακός Κώστας πρώην Δήμαρχος Χαλανδρίου.

1963-1969 Γιώργος Δενδρινός σπούδασε ιατρική. Μετεκπαιδεύτηκε και εργάστηκε στην Οξφόρδη και στο Μπέρμιγχαμ της Μεγάλης Βρετανίας και στη Μινεάπολη των Η.Π.Α. Είναι ορθοπεδικός, διευθυντής της Ευρωκλινικής Αθηνών.

Το ιστορικό του Γυμνασίου Χαλανδρίου

1963-1969 Υφαντόπουλος Γιάννης Καθηγητής Κοινωνικής Πολιτικής Πανεπιστήμιο Αθηνών Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης και Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών.

1963-1969 Γκίνης Σεραφείμ Επίσκοπος Απολλωνιάδος, Βοηθός Επίσκοπος της Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας.

1965-1970 Κουράσης Γεώργιος Δήμαρχος Χαλανδρίου.

1965 Αναστασίου Ματίνα Ζωγράφος έργα της βρίσκονται σε Υπουργεία, μουσεία, πινακοθήκες κ.αλ.

1966-1972 Νυχάς Γιώργος καθηγητής στο Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και Δ/ντης του εργαστηρίου Μικροβιολογίας & Βιοτεχνολογίας Τροφίμων τέως Πρόεδρος ΕΦΕΤ.

1966-1972 Παπαδημητρίου Παναγιώτης αναπληρωτής καθηγητής σεισμολογίας τμήματος γεωλογίας και γεωπεριβάλλοντος Πανεπιστήμιο Αθηνών.

1976 Αναστασίου Μαρία Ζωγράφος δάσκαλός της ο Δημ Μυταράς έργα της βρίσκονται στο Υπουργείο πολιτισμού, και σε πολλές ιδιωτικές συλλογές.

1982-1988 Αλκαίος – Βασιλείου Γιώργος συνθέτης – τραγουδιστής.

Η εργασία εκπονήθηκε από τους:

Καθηγητές:

Κωστόπουλο Βαγγέλη και Χατζή Βίβιαν

Μαθητές:

Αγιάννουλου Αναστασία, Αλιμπράντη Μαρία, Βάλβη Γιώργο, Γκουρβέλου Χριστίνα, Ζαρκάδα Βάσω, Κατσαούνου Έφη, Λουκίσα Κατερίνα, Μένεγα Ελευθερία και Παντελιά Ορφέα.